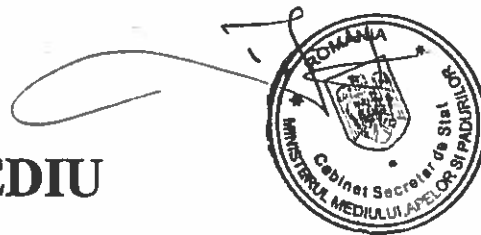

Direcția Generală Evaluare Impact și Controlul Poluării

Se aprobă,

Secretar de Stat
Mihail FĂCĂ

AVIZ DE MEDIU

Nr. 3/ din 20.08.2015

Ca urmare a notificării adresate de Ministerul Fondurilor Europene cu sediul în municipiul București, bd. Ion Mihalache nr. 15 – 17, sector 1, înregistrată cu nr. 105 din 28.01.2014

în urma analizării documentelor transmise și a verificării,

în urma parcurgerii integrale a etapelor procedurale conform prevederilor H.G. nr. 1076/2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe,

în baza H.G. nr. 38/2015 privind organizarea și funcționarea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, a Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 195/2005 privind protecția mediului, cu modificările și completările ulterioare aprobată prin Legea nr. 265/2006 cu modificări și completări, se emite:

AVIZ

**pentru Programul Operațional Infrastructură Mare 2014 – 2020
promovat de Ministerul Fondurilor Europene**

în scopul adoptării Programului Operațional Infrastructură Mare (POIM) 2014 – 2020

Situația actuală în România este următoarea:

- România dispune de o rețea hidrografică complexă cu o lungime de aproximativ 79.567 km, ce cuprinde următoarele categorii de ape:
 - râuri permanente – 55.535 km, ce reprezintă 70 % din totalul cursurilor de apă;

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

- râuri nepermanente – 23.370 km, ce reprezintă 30 % din totalul cursurilor de apă;
 - lacuri naturale - 117 cu suprafața mai mare de 0.5 km², dintre care 52 % sunt în Delta Dunării;
 - acumulări - 255 cu suprafața mai mare de 0.5 km²;
 - ape tranzitorii –781.37 km² (128 km ape tranzitorii marine și lacul Sinoe);
 - ape costiere – 571.8 km² (116 km).
- din punct de vedere al administrării sistemului de gospodărire al apelor, teritoriul României este împărțit în 11 bazine hidrografice: Someș – Tisa, Crișuri, Mureș, Banat, Jiu, Olt, Argeș – Vedea, Ialomița Buzău, Siret, Prut – Bârlad, Dobrogea Litoral;
 - în anul 2012, au fost monitorizați și evaluați din punct de vedere al stării ecologice / potențialului ecologic cca. 28.894 km, la care se adaugă cca. 2.728 km pentru care s-a evaluat doar starea din punct de vedere al elementelor suport (fizico-chimice generale și poluanți specifici);
 - la nivelul anului 2012 au fost evaluate 140 de corpuri de apă subterană din totalul de 142), numărul corpurilor de apă ce prezintă o stare chimică bună fiind în creștere;
 - la nivelul anului 2012, procentul populației aprovizionate cu apă în sistem centralizat în zone cu peste 5.000 de locuitori sau cu un volum de distribuție de peste 1.000 mc/zi a fost de 48%, sursa de apă distribuită fiind reprezentată de 64,72 % apă de suprafață, 32,48 % apă subterană și 2,8% din alte surse;
 - pe parcursul anilor 2010-2012 volumul de ape uzate evacuate care nu necesită epurare (ape convențional curate și ape geotermale) a fost în scădere având o pondere de 60,28 % pentru anul 2010 , 56,67 % în 2011, respectiv 55,92 % în anul 2012, din volumul total de ape uzate evacuate; de asemenea, volumul de ape uzate ce necesită epurare (constituit din volumul de ape uzate corespunzător, necorespunzător și neepurate) a crescut, prezentând următoarele valori: 39,72 % - 2010, 43,33 % - 2011 și 44,08 % - 2012;
 - la nivelul anului 2012, evaluarea calității aerului în România s-a realizat permanent prin intermediul a 138 stații automate ce fac parte din Rețeaua Națională de Monitorizare a Calității Aerului (R.N.M.C.A.) repartizate pe întreg teritoriul țării; stațiile sunt dotate cu analizoare automate ce măsoară continuu concentrațiile următorilor poluanți: dioxid de sulf (SO₂), oxizi de azot (NO₂, NO_x), monoxid de carbon (CO), benzen (C₆H₆), ozon (O₃), particule în suspensie (PM₁₀ și PM_{2,5});
 - în anul 2012, inventarul național privind siturile potențial contaminate menționa 1.287 de situri contaminate;
 - din totalul poluărilor accidentale înregistrate la nivelul anilor 2010 – 2012, în medie 18 % provin din surse neidentificate, 17,67 % au cauzat mortalitate piscicolă, iar fenomenele naturale (ploi torențiale, temperaturi ridicate și debite scăzute) au contribuit cu 9,07 %;
 - în România, circa 1,3 milioane de hectare sunt expuse inundațiilor, putând fi afectați aproximativ 500.000 de locuitori, principalele zone afectate fiind situate de-a lungul celor mai importante cursuri de apă: Dunărea și râurile din Câmpia Română (Siret,

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

județul Buzău; râurile Argeș, Olt, Jiu) și din Câmpia Banat – Crișana (râurile Someș, Criș, Mureș);

- la nivel de țară, s-a estimat, la o inventariere provizorie, că sunt afectate de diferite procese de eroziune de pantă 3.372.916 ha, din care foarte puternic (spre excesiv), circa 664.879 ha; peste 33,5% (1.129.652 ha) din suprafața raportată se situează în Regiunea Nord-Est, dar suprafețe importante afectate de eroziune și alunecări se găsesc și în Regiunile Sud-Est (20,4%, 689,410 ha), Centru (440,745 ha), Vest (329,238 ha) și Nord-Vest (316,809 ha);
- din totalul cantității de deșeurii municipale, cea mai mare parte o reprezintă deșeurile menajere și deșeurile asimilabile celor menajere (circa 72%), iar aproximativ 45% din acestea o reprezintă deșeurile biodegradabile; acestea provin atât din gospodăriile populației cât și de la operatori economici, spații comerciale, birouri, instituții publice, unități sanitare, precum și din spații publice (parcuri, grădini publice, piețe, străzi etc.);
- conform Raportului Național privind Starea Mediului din anul 2012, eliminarea deșeurilor municipale se realizează exclusiv prin depozitare; până în 2012, în România nu au fost puse în funcțiune instalații pentru incinerarea deșeurilor municipale;
- în anul 2011, majoritatea locuințelor (95.5%) dețineau un spațiu amenajat pentru colectarea deșeurilor, colectarea selectivă fiind raportată în jumătate din locuințe;
- problemele cu care se confruntă România, în ceea ce privește gestionarea deșeurilor, pot fi sintetizate astfel:
 - depozitarea pe teren descoperit reprezintă cea mai importantă cale pentru eliminarea finală a acestora;
 - depozitele existente sunt uneori amplasate în locuri sensibile (în apropierea locuințelor, a apelor de suprafață sau subterane, a zonelor de agrement);
 - unele depozite de deșeurii nu sunt amenajate corespunzător;
 - terenurile ocupate de depozitele de deșeurii sunt considerate terenuri degradate, care nu mai pot fi utilizate în scopuri agricole; la ora actuală, în România, peste 18.000 ha de teren sunt afectate de depozitarea deșeurilor și reziduuri solide;
- cantitatea de deșeurii municipale generate pe cap de locuitor au avut o evoluție descendentă, ajungând la 312 kg/loc/an în 2012;
- în cursul anului 2011, cantitatea de deșeurii generate de industria extractivă, energetică și prelucrătoare a fost de cca. 213 milioane tone, din care, cea mai mare parte (peste 90%) au fost deșeurii rezultate din activitățile de extracție (minerit).
- în cursul anului 2012, au fost în operare 30 de depozite pentru deșeurii industriale periculoase și nepericuloase, din care:
 - 6 depozite pentru deșeurii industriale periculoase:
 - 4 depozite conforme ale operatorilor economici care își depozitează propriile deșeurii;
 - 2 depozite zonale conforme, unul în județul Ialomița și unul în județul Prahova;

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

- 24 depozite pentru deșeuri industriale nepericuloase:
 - 10 depozite conforme pentru deșeuri industriale nepericuloase;
 - 12 depozite care utilizează instalații de “hidro-transport” a deșeurilor sau care depozitează deșeuri în stare lichidă și deșeuri cu proprietăți corozive, oxidante;
 - 2 iazuri de decantare.
- pentru incinerarea deșeurilor industriale, pe parcursul anului 2012 au funcționat:
 - 8 instalații de incinerare/coincinerare aparținând la 8 operatori privați din industrie care incinerează/coincinerează propriile deșeuri periculoase;
 - 15 instalații existente pentru incinerarea deșeurilor periculoase aparținând operatorilor privați care incinerează pentru terți;
 - 7 instalații de co-incinerare în cuptoare de ciment - autorizate pentru tratarea deșeurilor periculoase solide și lichide.
- în perioada 2008- 2013, principala sursă de poluare sonoră din orașele mari este reprezentată de traficul rutier, urmată de traficul aerian;
- începând cu anul 2007 a început realizarea hărților de zgomot pentru: aglomerările cu mai mult de 250.000 de locuitori, drumurile principale care au un trafic mai mare de 6.000.000 de treceri de autovehicule pe an, căile ferate principale care au un trafic mai mare de 60.000 de treceri de trenuri pe an, aeroporturile civile care au un trafic mai mare de 50.000 de mișcări de aeronave pe an și porturi aflate în aglomerări cu mai mult de 250.000 de locuitori;
- începând cu anul 2012 a început realizarea hărților de zgomot pentru toate aglomerările, inclusiv pentru aeroporturile și porturile situate în interiorul acestora, precum și pentru drumurile principale și căile ferate principale.
- sursa de zgomot care afectează zonele marilor aglomerări urbane este traficul rutier (inclusiv autovehiculele din transportul public) urmată de zonele industriale, procentul persoanelor deranjate de zgomotul produs de traficul rutier din zone rezidențiale cu trafic intens fiind de două ori mai mare decât cel din zone rezidențiale cu trafic redus;
- la nivel național în anul 2012, ponderea principală era deținută de terenurile agricole (61,39%), urmate de păduri și de alte terenuri cu vegetație forestieră (28,35%), restul categoriilor de folosință reprezentând 2 – 4%;
- în România sunt următoarele tipuri de ecosisteme: naturale și seminaturale (cca. 47% din suprafața țării), agricole (45%), iar restul de 8% fiind reprezentat de construcții și infrastructură; categoriile majore de ecosisteme sunt reprezentate de: ecosisteme forestiere, ecosisteme de pajiști, ecosisteme de apă dulce și salmastră, ecosisteme marine și de coastă și ecosisteme subterane;
- în România există 3 categorii de arii naturale protejate, grupate astfel:
 - arii de interes comunitar (rețeaua Natura 2000 – ocupă în prezent aproximativ 22,68% din suprafața țării): arii speciale de conservare ce au la bază 383 situri de importanță comunitară (SCI) însumând o suprafață de 4.152.152,607 ha (17,42% din suprafața țării) și arii de protecție specială avifaunistică (SPA) –

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

- 148 de SPA-uri, ale căror suprafață totală reprezintă 3.694.394,291 ha (15,5% din suprafața țării);
- arii de interes național (7% din suprafața țării): 937 rezervații științifice, rezervații naturale și onumente ale naturii, 13 parcuri naționale și 14 parcuri naturale;
 - arii de interes internațional: 3 rezervații ale biosferei (Delta Dunării, Retezat și Pietrosul Rodnei), 19 zone umede de importanță internațională (situri RAMSAR), situri naturale ale patrimoniului natural universal (Delta Dunării și 2 geoparcuri (Geoparcul Dinozaurilor Țara Hațegului și Geoparcul Platoul Mehedinți).
- în ceea ce privește transportul, pentru diminuarea impactului asupra mediului, până în prezent au fost realizate următoarele măsuri:
- sectorul rutier:
 - introducerea normelor EURO 2 (1998), EURO 3 (2002) și EURO 4 (2008) și a benzinei fără plumb a condus la scăderea unor emisii poluante produse de autovehicule (în special SO₂ – dioxid de sulf, COV – compuși organici volatili, C₆H₆ - benzen, Pb - plumb, CO – monoxid de carbon);
 - introducerea programului de stimulare a înnoirii *Parcului auto național* (programul “Rabla”);
 - derularea programului de stimulare a înnoirii *Parcului național tractoare și mașini agricole autopropulsate* (Programul “Rabla” pentru tractoare) - în anul 2011
 - sectorul feroviar:
 - modernizarea parcului de material rulant existent;
 - echiparea vagoanelor cu frâne silențioase;
 - reabilitarea instalațiilor și sistemelor de colectare, drenaje și decantare/separare a reziduurilor petroliere;
 - achiziționări și montări de sisteme de colectare reziduuri petroliere.
 - sectorul fluvial și maritim:
 - modernizarea sistemelor de semnalizare;
 - protecții și consolidări de maluri, lucrări pentru îmbunătățirea condițiilor de navigație pe Dunăre.
- referitor la transportul intern de marfă pe categorii (transport rutier, feroviar și căi navigabile interioare), în anul 2009, 60 % din cantitatea de marfă era transportată de către sectorul rutier, 20 % de către sectorul feroviar și 20 % de căile navigabile interioare; în perioada 2000-2009, transportul de marfă a crescut în ceea ce privește sectorul de căi navigabile (de la 8 % din cantitatea totală internă de marfă transportată - tone/km - pe toate sectoarele, în anul 2000, la 21 % în anul 2009) și mai ales în sectorul rutier (de la 43 % anul 2001, la 70 % în anul 2008, respectiv la 60 % în anul 2009), și a scăzut pe modul de transport feroviar (de la 49 % din cantitatea totală internă de marfă transportată - tone/km - pe toate sectoarele, în anul 2000, la 19 % în anul 2009); sectorul aerian a crescut de la 19 la 23 mii de tone.

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

- conform Institutului Național de Statistică, populația României la nivelul anului 2013 era de 21.305.097 de persoane; populația feminină este majoritară, reprezentând 51,33 % din populația stabilă; mai mult de jumătate dintre bărbați (51,8 %) și dintre femei (53,7 %) locuiesc în municipii și orașe;
- la nivelul întregii țări, densitatea populației este de 79,9 locuitori pe kmp; județele cel mai dens populate sunt: Ilfov (230,1 loc/kmp), Prahova (156,0 loc/kmp), Iași (132,1 loc/kmp), Dâmbovița (123,8 loc/kmp), Galați (113,6 loc/kmp), Cluj (98,8 loc/kmp), Brașov (94,2 loc/kmp), Constanța (89,2 loc/kmp);
- numărul total al monumentelor istorice înscrise în *Lista monumentelor istorice* este de 30.108; cele mai multe monumente istorice aparțin categoriei II – monumente de arhitectură (59,49 %), urmate de monumentele din categoria I - monumente de arheologie (32,70 %), categoria IV - monumente memoriale și funerare fiind prezentă în proporție de 4,96 %, iar cele mai puține aparțin categoriei III - monumente de for public, respectiv 2,85 %; după valoarea acestora, 76,95 % din monumentele istorice sunt monumente de interes național (categoria A), iar 23,05 % reprezintă monumente de interes local (categoria B).

cu următoarele condiții:

Obiectivul global al Programului Operațional Infrastructură Mare 2014 – 2020 îl constituie dezvoltarea la standarde europene a infrastructurii de transport, mediu, energie și prevenirea riscurilor, în vederea creării premiselor unei creșteri economice sustenabile, în condiții de protecție și utilizare eficientă a resurselor naturale.

Programul Operațional Infrastructură Mare 2014 – 2020 a fost elaborat pentru a răspunde nevoilor de dezvoltare ale României identificate în Acordul de Pateneriat 2014 – 2020, și în acord cu Cadrul Strategic Comun și Documentul de Poziție al serviciilor Comisiei Europene.

Pentru perioada 2014 – 2020, POIM asigură cadrul de implementare a investițiilor la nivel local, regional și național în infrastructura de transport (rutier, feroviar, aerian, naval, maritim și intermodal), în infrastructura de mediu și managementul riscurilor (apă, apă uzată, deșeuri, biodiversitate, schimbări climatice, gestionare dezastre), precum și a investițiilor în domeniul eficienței energetice (energie regenerabilă, cogenerare, distribuție și siguranță).

Programul Operațional Infrastructură Mare 2014 – 2020 cuprinde opt axe prioritare, structurate pe 3 domenii:

I. Infrastructura de transport:

1. Axa Prioritară 1 – Îmbunătățirea mobilității prin dezvoltarea rețelei TEN-T și a transportului cu metroul
Obiectivul tematic 7 – promovarea sistemelor de transport durabile și eliminarea blocajelor din cadrul infrastructurilor rețelelor majore

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

Prioritatea de investiții 7.1 – sprijinirea unui spațiu european unic al transporturilor de tip multimodal prin investiții în rețeaua transeuropeană de transport (TEN-T)

Obiectivul Specific OS 1.1. – creșterea mobilității prin dezvoltarea transportului rutier pe rețeaua TEN-T

Obiectivul Specific OS 1.2. – creșterea mobilității prin dezvoltarea transportului feroviar pe rețeaua TEN-T central

Obiectivul Specific OS 1.3. – creșterea atractivității transportului naval prin dezvoltarea căilor navigabile și a porturilor situate pe rețeaua TEN-T centrală.

Prioritatea de investiții 7.2 – dezvoltarea și îmbunătățirea unor sisteme de transport durabil, inclusiv a celor cu zgomot redus, și care au emisii reduse de carbon, inclusiv a căilor navigabile interioare și a sistemelor de transport maritim, a porturilor, a legăturilor multimodale și infrastructurilor aeroportuare, cu scopul de a promova mobilitatea durabilă la nivel regional și local

Obiectivul Specific OS 1.4. – creșterea atractivității rețelei de metrou în București prin dezvoltarea infrastructurii și serviciilor aferente

2. Axa Prioritară 2 – Dezvoltarea unui sistem de transport multimodal, de calitate, durabil și eficient

Obiectivul tematic 7 – promovarea sistemelor de transport durabile și eliminarea blocajelor din cadrul infrastructurilor rețelelor majore

Prioritatea de investiții 7.1 – sprijinirea unui spațiu european unic al transporturilor de tip multimodal prin investiții în rețeaua transeuropeană de transport (TEN-T)

Obiectivul Specific OS 2.1. – creșterea mobilității prin dezvoltarea transportului rutier pe rețeaua TEN-T

Prioritatea de investiții 7.2 – stimularea mobilității regionale prin conectarea nodurilor secundare și terțiare la infrastructura TEN-T, inclusiv a nodurilor multimodale;

Obiectivul Specific OS 2.2. – creșterea accesibilității regionale prin conectarea zonelor cu o conectivitate redusă

Prioritatea de investiții 7.3 – dezvoltarea și reabilitarea de sisteme feroviare globale, interoperabile și de înaltă calitate, precum și promovarea măsurilor de reducere a zgomotului

Obiectivul Specific OS 2.3. – creșterea mobilității regionale prin dezvoltarea sustenabilă a aeroporturilor

Obiectivul Specific OS 2.4. – creșterea atractivității transportului intermodal pentru stimularea utilizării modurilor de transport sustenabil

Obiectivul Specific OS 2.5. – creșterea gradului de siguranță și securitate pe toate modurile de transport și reducerea impactului transporturilor asupra mediului

Obiectivul Specific OS 2.6. – fluidizarea traficului la punctele de ieșire din țară

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

Prioritatea de investiții 7.4 – dezvoltarea și reabilitarea de sisteme feroviare globale, interoperabile și de înaltă calitate, precum și promovarea măsurilor de reducere a zgomotului

Obiectivul Specific OS 2.7. – creșterea sustenabilității și calității transportului feroviar prin măsuri de reformă și modernizare a rețelei și serviciilor

II. Protecția mediului și managementul riscurilor:

3. Axa Prioritară 3 – Dezvoltarea infrastructurii de mediu în condiții de management eficient al resurselor

Obiectivul tematic 6 – protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor

Prioritatea de investiții 6.1 – investiții în sectorul deșeurilor pentru a îndeplini cerințele acquis-ului de mediu al Uniunii și pentru a răspunde nevoilor identificate de statele membre pentru investiții suplimentare acestor cerințe

Obiectivul Specific OS 3.1. – creșterea gradului de reutilizare și reciclare a deșeurilor prin asigurarea premiselor necesare la nivelul sistemelor de management integrat al deșeurilor de la nivel județean

Prioritatea de investiții 6.2 – investiții în sectorul apă pentru a îndeplini cerințele acquis-ului de mediu al Uniunii și pentru a răspunde nevoilor identificate de statele membre pentru investiții suplimentare acestor cerințe

Obiectivul Specific OS 3.2. – creșterea nivelului de colectare și epurare a apelor uzate urbane, precum și a gradului de asigurare a alimentării cu apă potabilă a populației

4. Axa Prioritară 4 – Protecția mediului prin măsuri de conservare a biodiversității, monitorizarea calității aerului și decontaminare a siturilor poluate istoric

Obiectivul tematic 6 – protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor

Prioritatea de investiții 6.3 – protejarea și conservarea biodiversității și a solurilor, precum și promovarea de servicii ecosistemice, inclusiv prin Natura 2000, și infrastructurile ecologice

Obiectivul Specific OS 4.1. – creșterea gradului de protecție și conservare a biodiversității prin măsuri de management adecvate și refacerea ecosistemelor degradate

Prioritatea de investiții 6.4 – realizarea de acțiuni destinate îmbunătățirii mediului urban, revitalizării orașelor, regenerării și decontaminării terenurilor industriale dezafectate (inclusiv a zonelor de reconversie), reducerii poluării aerului și promovării măsurilor de reducere a zgomotului

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

Obiectivul Specific OS 4.2. – creșterea nivelului de evaluare și monitorizare a calității aerului la nivel național prin dezvoltarea instrumentelor de monitorizare
Obiectivul Specific OS 4.3. – reducerea suprafețelor poluate istoric

5. Axa Prioritară 5 – Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor
Obiectivul tematic 5 – promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor

Prioritatea de investiții 5.1 – sprijinirea investițiilor pentru adaptarea la schimbările climatice, inclusiv a unor abordări bazate pe ecosistem

Obiectivul Specific OS 5.1. – reducerea efectelor și a pagubelor asupra populației cauzate de fenomenele naturale asociate principalelor riscuri accentuate de schimbările climatice

Prioritatea de investiții 5.2 – promovarea investițiilor pentru abordarea riscurilor specifice, asigurând reziliența la dezaastre și dezvoltarea de sisteme de gestionare a dezaastrelor

Obiectivul Specific OS 5.2. – creșterea gradului de pregătire pentru intervențiile la dezaastre prin susținerea autorităților implicate în managementul situațiilor de criză

III. Energie curată și eficiență energetică

6. Axa Prioritară 6 – Promovarea energiei curate și eficienței energetice în vederea susținerii unei economii cu emisii scăzute de carbon
Obiectivul tematic 4 – sprijinirea tranziției către emisii scăzute de carbon în toate sectoarele

Prioritatea de investiții 4.1 – promovarea producției și a distribuției de energie obținută din surse regenerabile de energie

Obiectivul Specific OS 6.1. – creșterea consumului producției de energie din surse regenerabile prin noi capacități de producție de energie din surse regenerabile mai puțin exploatate

Prioritatea de investiții 4.2 – promovarea eficienței energetice și a utilizării energiilor regenerabile în întreprinderi

Obiectivul Specific OS 6.2. – creșterea eficienței energetice prin monitorizare a consumului de energie la nivelul consumatorilor industriali

Prioritatea de investiții 4.3 – dezvoltarea și implementarea unor sisteme de distribuție inteligente care funcționează la niveluri de tensiune joasă și medie

Obiectivul Specific OS 6.3. – creșterea eficienței energetice prin implementarea sistemelor de măsurare inteligentă la rețelele electrice de joasă tensiune

Prioritatea de investiții 4.4 – promovarea utilizării cogenerării cu randament ridicat a energiei termice și a energiei electrice, pe baza cererii de energie termică utilă

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

Obiectivul Specific OS 6.4. – creșterea eficienței energetice în industrie prin promovarea consumului de energie produsă în sisteme de cogenerare de înaltă eficiență

7. Axa Prioritară 7 – Creșterea eficienței energetice la nivelul sistemului centralizat de termoficare în orașele selectate

Obiectivul tematic 4 – sprijinirea tranziției către emisii scăzute de carbon în toate sectoarele

Prioritatea de investiții 4.5 – sprijinirea eficienței energetice, a gestionării inteligente a energiei și a utilizării energiei din surse regenerabile în infrastructurile publice, inclusiv în clădirile publice, și în sectorul locuințelor

Obiectivul Specific OS 7.1. – creșterea eficienței energetice prin modernizarea sistemelor centralizate de transport și distribuție a energiei termice în orașele selectate

Obiectivul Specific OS 7.2. – creșterea eficienței energetice prin modernizarea sistemului centralizat de furnizare a energiei termice în Municipiul București

8. Axa Prioritară 8 – Sisteme inteligente și sustenabile de transport al energiei electrice și gazelor naturale

Obiectivul tematic 7 – promovarea sistemelor de transport durabile și eliminarea blocajelor din cadrul infrastructurilor rețelelor majore

Prioritatea de investiții 7.1 – îmbunătățirea eficienței energetice și siguranța aprovizionării prin dezvoltarea sistemelor inteligente de distribuție, stocare și transmisie și prin integrarea producției din surse regenerabile distribuite.

Obiectivul Specific OS 8.1. – creșterea siguranței Sistemului Energetic Național prin extinderea și consolidarea rețelei electrice de transport pentru integrarea energiei din RER

Obiectivul Specific OS 8.2. – creșterea flexibilității Sistemului Național de Transport a gazelor naturale din România în vederea asigurării interconectării cu alte state vecine

Proiectele din cadrul POIM 2014 – 2020 sunt structurate, în funcție de localizarea acestora, în următoarele categorii:

- proiecte pentru care există un traseu/locăție indicativ(ă): 95 de proiecte, respectiv un procent de aproximativ 59,7% din totalul proiectelor propuse; din acestea, 75 de proiecte (79%) aparțin domeniului transport, 19 proiecte (20%) aparțin domeniului mediu, iar un proiect (1%) aparține domeniului energie;
- proiecte pentru care localizarea este aproximativă, identificată pe baza imaginilor satelitare: 41 de proiecte, respectiv un procent de cca. 25,8% din totalul proiectelor propuse; din acestea, 40 de proiecte (97,6%) aparțin domeniului mediu și un proiect (2,4%) aparține domeniului energie;

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

- proiecte pentru care locația exactă/aproximativă nu se cunoaște (cererea de propunere de proiecte nu este încă disponibilă sau proiectele se află încă în faza de pregătire, mai exact la stadiu de listă de investiții ce urmează fi dezvoltate la nivel de studiu de fezabilitate): 12 proiecte (7,6%) din totalul proiectelor propuse, din care 2 proiecte (16,7%) aparțin domeniului transport, 8 proiecte (66,6%) aparțin domeniului mediu, iar 2 proiecte (16,7%) aparțin domeniului energie.

Lista proiectelor majore propuse pentru finanțare prin POIM 2014 – 2020 este anexată prezentului aviz.

Pentru evitarea apariției unor efecte semnificative asupra mediului ca urmare a implementării POIM 2014 – 2020 , se propun următoarele măsuri:

- evitarea amplasării proiectelor în interiorul ariilor naturale protejate, iar acolo unde acest lucru nu poate fi evitat, evitarea amplasării proiectelor în interiorul sau imediata vecinătate a zonelor sensibile din ariile naturale protejate (habitate protejate, zone importante pentru menținerea populațiilor speciilor protejate) – presupune analizarea mai multor alternative de locații, din care cel puțin una să fie în afara ariilor naturale protejate sau în afara zonelor sensibile din interiorul acestora, și să justifice atât din punct de vedere ecologic cât și economic varianta de proiect aleasă;
- evitarea propunerii unor proiecte în zone în care prin cumulare cu alte activități socio-economice existente sau propuse pot conduce la afectarea semnificativă a componentelor de mediu (aer, apă, sol, biodiversitate), populație și sănătate umană etc.

Măsuri specifice pentru reducerea potențialelor efecte negative generate de implementarea POIM asupra ariilor naturale protejate :

- realizarea studiilor de evaluare adecvată pentru proiectele ce pot afecta siturile Natura 2000 și alte tipuri de arii naturale protejate; realizarea acestor studii trebuie să conducă la cunoașterea exactă a suprafețelor habitatelor (Natura 2000, ale speciilor de interes comunitar) afectate de implementarea proiectelor (inclusiv suprafețele corespunzătoare măsurilor de evitare/reducere/compensare), iar propunerea măsurilor de evitare/reducere/compensare trebuie să țină cont de cerințele ecologice ale fiecărei specii sau habitat de interes comunitar;
- pentru toate proiectele ce presupun construcții în interiorul sau imediata vecinătate a siturilor Natura 2000 și a altor tipuri de arii naturale protejate, se recomandă adoptarea unui grafic de realizare a lucrărilor care să aibă ca obiectiv planificarea timpului de execuție a lucrărilor astfel încât să nu afecteze zonele critice pentru speciile de interes conservativ (de exemplu, să se evite execuțiile în lunile de reproducere/cuibărit ale speciilor de păsări, lunile de hibernare/reproducere ale unor mamifere de talie mică – popândăi, în lunile în care amfibienii depun pontă, în perioada de depunere a icrelor la pești, în cazul

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

lucrărilor de combatere a eroziunii costiere se va evita executarea lucrărilor în perioada rece a anului pentru a nu deranja păsările acvatice care migrează sau iernează pe mal etc.);

- în proiectarea traseelor și a soluțiilor constructive pentru infrastructura de transport, protecția mediului și managementul riscurilor, respectiv energie și eficiență energetică, ierarhia opțiunilor privind aplicarea măsurilor trebuie să fie următoarea: evitarea impactului asupra siturilor Natura 2000 și a altor tipuri de arii naturale protejate, reducerea impactului, respectiv compensarea impactului atunci când primele două opțiuni (evitare și reducere) nu sunt suficiente; în siturile Natura 2000, suprafețele de habitate ce vor fi afectate (habitate Natura 2000 precum și habitatele speciilor de interes comunitar) ca urmare a realizării proiectelor propuse, vor trebui să facă obiectul unor măsuri de compensare, dacă este cazul, măsuri ce vor fi stabilite în cadrul procedurilor de evaluare adecvată, implementarea lor realizându-se înainte de demararea propriu-zisă a proiectelor.
- reducerea la minim a activităților conexe/suplimentare care vor fi generate ca urmare a implementării proiectelor propuse în interiorul și imediata vecinătate a siturilor Natura 2000 și a altor tipuri de arii naturale protejate și, mai ales, evitarea propunerii acestora în interiorul zonelor sensibile (habitate Natura 2000, zone critice pentru speciile de interes comunitar sau alte specii de interes conservativ);
- compensarea pierderilor de habitate (compensarea se referă atât la pierderea efectivă din suprafața unui habitat, cât și la suprafețele de habitat care suferă modificări structurale sau funcționale ca urmare a prezenței umane, intensificării nivelului de zgomot, poluării atmosferice sau a altor forme de alterare/perturbare); compensarea acestor suprafețe se va realiza printr-un raport minim de 1:1, rezultatul compensării trebuind să fie similar din punct de vedere structural și funcțional cu habitatele afectate, iar atunci când acest lucru nu poate fi realizat este necesară o supracompensare cu scopul de a acoperi pierderile (raportul de compensare trebuie să asigure noilor suprafețe/componente timpul necesar atingerii nivelului structural și funcțional al celor pierdute);
- pentru reducerea la minim a suprafețelor afectate, în timpul lucrărilor de construcții, este obligatoriu ca organizările de șantier, gropile de împrumut, depozitele de materiale etc. să fie amplasate în afara siturilor Natura 2000 și a altor tipuri de arii naturale protejate;
- pentru proiectele propuse în interiorul sau vecinătatea ariilor naturale protejate, ce au potențial de a limita tranzitul sau migrația speciilor (în principal infrastructurile de transport, dar nu numai) vor fi identificate soluții tehnice fezabile, bazate pe studii și investigații riguroase în teren, și propuse soluții de tip constructiv (viaducte, tuneluri, subtraversări, supratraversări - ecoducte, pasaje etc.) care să asigure cel mai ridicat grad de permeabilitate și evitarea întreruperii conectivității între habitatele speciilor de interes conservativ (urmând principiul general: infrastructura de transport nu trebuie să întrerupă conectivitatea infrastructurii ecologice);

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

- pentru toate proiectele propuse în interiorul sau imediata vecinătate a ariilor naturale protejate, este necesară
 - aplicarea unor soluții tehnice pentru limitarea creșterii nivelului de zgomot, în special la nivelul zonelor critice pentru speciile de interes conservativ, atât la nivelul infrastructurii existente, cât și pentru toate proiectele propuse, astfel încât să nu existe pierderi din teritoriile/habitatele favorabile acestor specii;
 - implementarea unor programe multianuale de monitorizare pentru evaluarea impactului rezidual, precum și a rezultatului măsurilor de evitare/reducere/compensare implementate;
- în cazul proiectelor de reabilitare/extindere a infrastructurilor existente, se recomandă includerea unor soluții necesare reducerii mortalității și asigurării permeabilității speciilor de faună de interes comunitar, pe lungimile pe care intersectează arii naturale protejate;
- evitarea amplasării zonelor de aterizare/decolare din cadrul aeroporturilor (în cazul proiectelor de extindere ale acestora) în direcția SPA-urilor, dată fiind distanța mare pe care pot apărea perturbări asupra păsărilor ca urmare a zgomotului, precum și riscului de coliziune;
- în cazul proiectelor de reabilitare ce pot viza construcții, atât în interiorul cât și în exteriorul ariilor naturale protejate, trebuie acordată atenție prezenței speciilor de interes conservativ; în situația identificării prezenței liliecilor sau a păsărilor cuibăritoare trebuie luate măsuri pentru evitarea perturbării în perioada de creștere a puilor / cuibărire precum și pentru evitarea apariției unor victime.

Măsuri generale pentru reducerea potențialelor efecte negative generate de implementarea POIM 2014 – 2020 asupra mediului:

- asigurarea, pentru toate proiectele propuse, a unui management adecvat al deșeurilor, în timpul perioadei de construcție, cu eliminarea periodică a acestora, preferabil fără a utiliza depozite intermediare;
- evitarea utilizării oricărui tip de resursă naturală din interiorul siturilor Natura 2000 și al altor tipuri de arii naturale protejate, pentru toate proiectele propuse, cu excepția celor de reconstrucție ecologică;
- includerea, în viitoarele proiecte, a unor soluții tehnice pentru evitarea unor eventuale contaminări prin infiltrații, scurgeri necontrolate sau transportul sedimentelor de către curenții de apă, în corpurilor de apă (subterane și de suprafață) din interiorul sau imediata vecinătate a ariilor naturale protejate, precum și în amonte de cusurile de apă de suprafață (ape pluviale netratate încărcate cu suspensii, produse petroliere, săruri etc., poluări accidentale urmate de scurgeri de substanțe periculoase pentru mediu etc.);
- includerea unor măsuri pentru evitarea instalării speciilor invazive, precum și controlul acestora în lungul infrastructurilor/obiectivelor de investiții nou create, în responsabilitățile beneficiarilor proiectelor propuse;
- prevederea unor programe de monitorizare și control pe termen lung al speciilor invazive (în funcție de rezultatele evaluărilor la nivel de proiect, aceasta poate

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

însemna și pe toată durata etapei de funcționare a proiectului), pentru proiectele ce vizează afectarea temporară a unor suprafețe de teren;

- în cazul implementării tipurilor de structuri necesare pentru asigurarea permeabilității, în special pentru proiectele aferente infrastructurii de transport, trebuie ținut cont de intensitatea traficului din zona respectivă;
- se recomandă evitarea oricăror modificări asupra regimului de curgere al apei, asupra albiei, malurilor sau substratului, care ar putea afecta semnificativ speciile de interes conservativ strict dependente de apă (în principal speciile de pești, amfibieni, bivalve etc.), prin realizarea de construcții sau alte intervenții la nivelul corpurilor de apă de suprafață (de exemplu, în cazul lucrărilor de protecție împotriva inundațiilor, pentru lucrările de regularizare se recomandă reducerea la minim, la strictul necesar, al tăierilor de coturi care pot schimba regimul de curgere al râului prin mărirea pantelor, și implicit a vitezelor de curgere etc.; în cazul lucrărilor de combatere a eroziunii costiere, așezarea digurilor se va face astfel încât lucrările de construcții să nu afecteze în mod direct habitatul speciei *Pholas dactylus* etc.);
- la amplasarea proiectelor susceptibile de a produce disconfort și riscuri asupra populației, se vor asigura distanțele necesare pentru protecția sanitară față de zonele protejate, iar acolo unde este cazul, suplimentarea acestor distanțe pe baza unor studii de impact asupra sănătății;
- includerea în cadrul proiectelor a măsurilor relevante pentru protecția populației umane în zonele în care obiectivele propuse sunt apropiate de localități (ex: diminuarea nivelului de zgomot prin prevederea de perdele forestiere, panouri fonoabsorbante);
- prevederea unui program pentru monitorizarea calității aerului, apei, zgomotului în zonele de amplasare pentru fiecare din proiectele propuse, atât în perioada de construcție cât și în perioada de operare, care să permită adoptarea unor măsuri adecvate pentru reducerea impactului asupra sănătății populației umane;
- în cadrul planificării proiectelor propuse este necesar să se ia în considerare limitarea suprafețelor de teren ocupate temporar (în cadrul activităților de construcție) sau permanent (în timpul perioadei de exploatare);
- pentru toate proiectele ce propun lucrări de construcții este important ca la selectarea amplasamentelor să se realizeze o identificare a suprafețelor de teren disponibil ce au fost sau sunt afectate de construcții, minimizând astfel suprafețele cu sol natural supuse antropizării;
- este necesar ca la nivelul proiectelor de alimentare cu apă să fie prevăzute măsuri cuantificabile pentru eficientizarea consumurilor de apă;
- evitarea finanțării unor proiecte ce pot conduce la modificarea stării ecologice a corpurilor de apă ca urmare a prelevării unor cantități semnificative de apă sau a celor care propun întreruperea conectivității laterale a cursurilor de apă de suprafață, cu excepția zonelor unde este necesară protecția așezărilor umane;
- evitarea eliminării descărcărilor de ape uzate neepurate sau insuficient epurate în corpurile de apă;

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

- evitarea zonelor sensibile din punct de vedere al calității aerului la amplasarea proiectelor ce presupun un aport semnificativ de poluanți atmosferici în etapa de construcție sau funcționare;
- includerea în etapele de planificare și proiectare a considerentelor privind influența factorilor climatici, precum și a schimbărilor climatice, asupra proiectelor propuse;
- amplasarea proiectelor propuse astfel încât să se evite siturile arheologice, monumentele istorice și alte elemente ale patrimoniului cultural național imobil;
- evitarea implementării unor proiecte ce pot avea un impact socio-cultural semnificativ (strămutări ale unor localități însoțite sau nu de pierderea unor monumente culturale, situri arheologice, tradiții culturale sau care afectează preponderent un anumit grup etnic);
- evitarea afectării zonelor cu valoare peisagistică deosebită și includerea în cadrul proiectelor propuse a unor măsuri de refacere peisagistică, inclusiv prin lucrări de reconstrucție ecologică;
- elaborarea de planuri de management al deșeurilor la nivel de proiect, care să asigure pe de o parte minimizarea cantităților de deșeuri generate cât și valorificarea acestora conform ierarhiei gestiunii deșeurilor, precum și corelarea cu planurile teritoriale de gestiune a deșeurilor.

Pentru a asigura monitorizarea efectelor implementării programului, au fost propuși următorii indicatori de mediu:

Indicatori de monitorizare propuși	Descriere	Criteriu de evaluare
1. Suprafețele de habitate Natura 2000 precum și de habitate ale unor specii de interes conservativ din interiorul ariilor naturale protejate, afectate ireversibil ca urmare a implementării proiectelor propuse prin POIM.	Se va exprima în ha. Se va realiza pe baza colectării de date la nivelul habitatelor fiecărei specii de interes conservativ (specii de interes comunitar și specii de interes național) și fiecărui habitat Natura 2000 potențial afectate, pentru toate proiectele cu impact potențial asupra ariilor naturale protejate.	Valorile suprafețelor influențate negativ să fie neseemnificative la nivelul fiecărui habitat Natura 2000/ habitat al speciilor de interes conservativ pentru fiecare arie naturală protejată potențial afectată.
2. Suprafețele de habitate Natura 2000 precum și de habitate ale unor specii de interes conservativ din interiorul ariilor naturale protejate, afectate reversibil de lucrările de construcții aferente proiectelor propuse prin POIM.	Se vor cuantifica distinct și suprafețele influențate pozitiv prin implementarea proiectelor POIM în interiorul ariilor naturale protejate (exemple: decontaminarea și ecologizarea siturilor poluate istoric, închiderea depozitelor de deșeuri neconforme, proiecte de conservare/ reconstrucție ecologică, suprafețe corespunzătoare măsurilor de evitare/ reducere/ compensare), doar în măsura în care acestea vizează în mod direct habitate naturale de interes conservativ.	
3. Suprafețele de habitate Natura 2000 precum și de habitate ale unor specii de interes conservativ din interiorul ariilor naturale protejate, afectate de unul sau mai mulți factori perturbatori (ex. prezență umană, zgomot) ca urmare a implementării proiectelor propuse prin POIM.	În cazul OS4.1, nu se va contabiliza în cazul elaborării planurilor de management, ci doar în cazul proiectelor concrete de conservare/ reconstrucție ecologică.	
4. Mortalitatea speciilor de faună de interes conservativ rezultată ca urmare a operării proiectelor propuse prin POIM.	Număr de indivizi victime ale construcției și operării proiectelor POIM.	Mortalitate „0”.

**MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR**

Indicatori de monitorizare propuși	Descriere	Criteriu de evaluare
5. Evaluarea succesului măsurilor de evitare a întreruperii conectivității ecologice (structuri pentru asigurarea permeabilității, conectivității laterale și longitudinale).	Se va evalua succesul măsurilor de evitare a întreruperii conectivității ecologice propuse în cadrul proiectelor. Se va exprima ca procent din permeabilitatea existentă ante-proiect.	Cât mai apropiat de situația constatată în analizele privind condițiile inițiale. Gradul de conectivitate al habitatelor fragmentate nu trebuie să sufere modificări semnificative.
6. Număr de persoane influențate pozitiv sau negativ de fiecare factor de risc sau formă de impact, identificați în cadrul proiectelor POIM.	Număr de persoane ce beneficiază de reducerea/eliminarea unui factor de risc diminuat ca urmare a implementării proiectelor propuse (de exemplu alimentări cu apă/canalizare), precum și număr de persoane afectate de implementarea proiectelor propuse (de exemplu creșterea nivelului de zgomot ca urmare a implementării proiectelor de transport).	Numărul persoanelor ce beneficiază de reducerea/eliminarea unui factor de risc \approx numărul de beneficiari ai proiectului. Numărul persoanelor afectate negativ \rightarrow 0.
7. Suprafețe de sol influențate pozitiv și negativ de implementarea POIM.	Se va exprima în ha suprafață de teren influențată negativ (modificări temporare sau permanente) prin implementarea proiectelor propuse, precum și suprafețe de teren influențate pozitiv (reabilitate).	Este de preferat ca suprafețele de sol influențate pozitiv (reabilitate) să fie mai mari decât suprafețele de sol influențate negativ.
8. Gradul de epurare a apelor uzate evacuate în mediu.	Se va exprima în % din total ape uzate generate corespunzătoare UAT-urilor/obiectivelor finanțate prin POIM.	Ape uzate epurate corespunzător \rightarrow 100%.
9. Bilanțul cantităților de poluanți (NOx, SO ₂ , PM10, COV) emiși/evitați a fi emiși în atmosferă ca urmare a implementării proiectelor propuse prin POIM.	Se va exprima în tone/an.	Cantitatea de poluanți emiși în atmosferă trebuie să fie mai mică decât cea de poluanți evitați a fi emiși. Evitarea: proiecte care reduc emisiile de poluanți.
10. Bilanțul cantităților de emisii de gaze cu efect de seră (CO ₂ , CH ₄ , N ₂ O, O ₃ , etc.) emise/evitate a fi emise în atmosferă ca urmare a implementării proiectelor propuse prin POIM.	Se va exprima în tone CO ₂ echivalent.	Cantitățile de gaze cu efect de seră emise în atmosferă trebuie să fie mai mici decât cele evitate a fi emise.
11. Numărul obiectivelor culturale (monumente istorice, situri arheologice, clădiri de patrimoniu etc.) influențate pozitiv sau negativ de implementarea proiectelor propuse.	Se va exprima în număr de obiective culturale influențate.	Este de preferat ca numărul de obiective culturale influențat pozitiv să fie mai mare decât cel de obiective influențat în mod negativ.
12. Pondere modificărilor aduse peisajului natural în zonele de implementare a proiectelor POIM.	Se va exprima în % din suprafețele afectate. Se va calcula prin raportarea suprafețelor de teren cu folosințe naturale (păduri, pajiști naturale, mlaștini etc.) la totalul suprafețelor direct afectate de proiectele POIM.	De preferat < 50%.
13. Pondere cantității de deșeuri municipale eliminate prin depozitare din cantitatea totală de deșeuri colectate, ca urmare a implementării proiectelor propuse prin POIM.	Se va exprima în % din totalul colectat.	Este necesar ca această valoare să scadă de la an la an.

Rezultatele programului de monitorizare a efectelor asupra mediului se vor prezenta la autoritatea emitentă a avizului de mediu până la sfârșitul primului trimestru al anului ulterior realizării monitorizării.

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR**Emiterea avizului de mediu s-a făcut avându-se în vedere:**

Procedura de evaluare de mediu s-a desfășurat conform prevederilor H.G. nr. 1076/2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe, considerațiile de mediu au fost integrate în program, stabilindu-se următoarele obiective relevante de mediu:

1. Conservarea habitatelor naturale și a speciilor de floră și faună sălbatice inclusiv cu menținerea și dezvoltarea rețelei naționale de arii protejate
2. Diminuarea factorilor de risc și îmbunătățirea stării de sănătate a populației umane
3. Limitarea impactului asupra solului și menținerea capacității productive a acestuia
4. Îmbunătățirea calității corpurilor de apă și menținerea funcțiilor ecologice ale acestora
5. Îmbunătățirea calității aerului
6. Prevenirea și minimizarea efectelor negative generate de schimbările climatice
7. Prevenirea și reducerea pierderilor economice
8. Protecția și conservarea patrimoniului cultural inclusiv păstrarea tradițiilor și obiceiurilor locale
9. Protecția și îmbunătățirea peisajului natural (și a celui rural tradițional)
10. Îmbunătățirea eficienței energetice și a utilizării resurselor de energie
11. Reducerea externalităților de mediu aferente activităților de transport
12. Reducerea cantităților de deșeuri generate și a cantităților eliminate prin depozitare
13. Reducerea exploatării resurselor epuizabile și facilitarea utilizării celor regenerabile
14. Îmbunătățirea comportamentului față de mediul înconjurător prin încurajarea practicilor durabile și a participării publicului

S-au făcut toate demersurile prevăzute de H.G. nr. 1076/2004 pentru informarea și participarea publicului – titularul programului a publicat în mass – media și a afișat pe pagina proprie de internet anunțuri prin care publicul a fost informat despre:

- disponibilizarea proiectului de program, finalizarea raportului de mediu, locul și orarul consultării acestora, precum și faptul că publicul poate trimite comentarii și propuneri scrise la sediul titularului și al autorității competente pentru protecția mediului, în termen de 45 de zile calendaristice de la data publicării ultimului anunț;
- organizarea ședinței de dezbateră publică a proiectului de program propus și a raportului de mediu;
- varianta revizuită a proiectului de program, însoțită de lista finală de proiecte majore propuse pentru finanțate prin POIM 2014 – 2020, a raportului de mediu elaborat pentru acesta și a studiului de evaluare adecvată, rezultată procedurii de evaluare de mediu derulate, inclusiv a consultărilor publice desfășurate, a consultărilor și negocierilor cu reprezentanții serviciilor specializate ale Comisiei Europene, precum și a noii versiuni a Master Planului General de Transport.

**MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR**

Dezbateră publică s-a desfășurat la sediul Ministerului Fondurilor Europene; din publicul interesat participant la dezbateră au făcut parte și următoarele instituții/organisme neguvernamentale: Business Development Group, Club Feroviar, Fundatia CONvergențe Europene - ONG pentru promovarea dezvoltării durabile în comunitate, AROPA - Asociația Română a Operatorilor din Aviație, EU CONCEPTS R&D - ONG pentru promovarea dezvoltării durabile pentru transport și mobilitate, Agenția Română de Consultanță și Asociația de Dezvoltare Intercomunitare EURONEST.

Observațiile și sugestiile publicului au vizat în principal o detaliere a efectelor potențiale asociate anumitor tipuri de proiecte (ex: îmbunătățirea condițiilor de navigație, protecția și reabilitarea zonei costiere, măsurile structurale pentru reducerea efectelor și a pagubelor asupra populației cauzate de fenomenele naturale asociate principalelor riscuri accentuate de schimbările climatice), includerea în Raportul de mediu a unor hărți pentru o mai bună înțelegere a suprapunerii proiectelor cu ariile naturale protejate, detalierea unora dintre măsurile propuse de reducere a potențialilor efecte negative și a indicatorilor de monitorizare pentru biodiversitate. Toate comentariile și propunerile au fost luate în considerare și au fost incluse în versiunea finală a Raportului de mediu.

Pe lângă alternativa "0", s-au prezentat încă 2 versiuni ale programului diferențiate prin faptul că în versiunea a doua s-a redus riscul apariției unor potențiale efecte negative semnificative ca urmare, în principal, a eliminării posibilităților de finanțare a capacităților de producție a energiei electrice în microhidrocentrale; alternativa finală aleasă conține de asemenea numeroase alte îmbunătățiri, printre care și finanțarea cu prioritate, în cadrul obiectivului specific ce vizează reducerea efectelor și a pagubelor asupra populației cauzate fenomenele naturale asociate principalelor riscuri accentuate de schimbările climatice, a măsurilor de tipul infrastructurii verzi, și doar acolo unde acestea se dovedesc insuficiente vor fi promovate măsuri structurale.

Astfel, alternativa de program aleasă prezintă cele mai bune rezultate pentru prevenirea, reducerea și compensarea efectelor adverse asupra mediului în urma implementării programului, în condiții de maximă eficiență economică, fiind superioară din punct de vedere al modului în care răspunde obiectivelor de mediu relevante stabilite și asigurând un nivel ridicat de protecție a mediului și promovare a dezvoltării durabile.

Raportul de mediu a evidențiat faptul că implementarea programului va ajuta la rezolvarea unor probleme de mediu, principalele efecte ale implementării fiind:

- potențiale efecte pozitive asupra mediului;
- reducerea staționărilor în trafic, eliminarea ambuteiajelor, diminuarea duratei medii de călătorie, creșterea vitezei medii de transport, precum și reducerea consumului de combustibil, ca urmare a implementării sistemelor automatizate de semnalizare, construcției de noi pasaje rutiere/feroviare subterane și supraterane, deszăpezirii eficiente a drumurilor urmare și a fluidizării traficului;

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

- reducerea poluării atmosferice și fonice în zonele locuite unde a fost diminuat traficul sau au fost ameliorate condițiile de circulație și astfel o îmbunătățire a calității aerului, inclusiv datorită modernizării infrastructurii de transport feroviar pentru conectarea rețelei interoperabile la rețeaua feroviară TEN-T;
- transportul va deveni mai sigur și mai eficient;
- reducerea semnificativă a emisiilor de poluanți și a congestiei traficului rutier pe rute alternative, prin oferirea unor alternative ecologice care asigură transportul pasagerilor și mărfurilor cu un grad de siguranță și securitate sporit față de alte moduri de transport;
- creșterea siguranței transportului feroviar;
- dezvoltarea economică a regiunilor situate lângă porturi, apariția unor noi posibilități de investiții și dezvoltare socială;
- diminuarea cererii de transport rutier de mărfuri în favoarea transportului aferent sectorului naval, și implicit reducerea emisiilor în atmosferă provenite de la transportul rutier;
- creșterea gradului de confort și siguranță pentru publicul călător din Regiunea București – Ilfov și reducerea duratelor de călătorie;
- îmbunătățirea traficului rutier și reducerea emisiilor poluante în Regiunea București – Ilfov inclusiv o contribuție semnificativă la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră;
- îmbunătățirea profilului de consum energetic al transportului în comun în Regiunea București – Ilfov;
- creșterea mobilității prin devierea traficului de tranzit în afara zonelor urbane, ceea ce asigură realizarea unor economii de timp pentru traficul de tranzit și reducerea poluării în localități;
- promovarea competitivității economice și îmbunătățirea condițiilor în transportul rutier de mărfuri și călători;
- reducerea emisiilor poluante prin eliminarea/ reducerea blocajelor de trafic ca urmare a reducerii duratelor de transport;
- construcția variantelor de ocolire va contribui la creșterea mobilității regionale prin devierea traficului de tranzit în afara zonelor urbane, ceea ce asigură realizarea unor economii de timp pentru traficul de tranzit și reducerea poluării în localități.
- creșterea mobilității populației din zonele deficitare în ceea ce privește existența unor conexiuni adecvate la rețeaua aeriană și feroviară TEN-T;
- asigurarea unui serviciu de calitate și în parametrii adecvați de siguranță (sistemele telematice, iluminat public, perdele forestiere și alte măsuri de siguranță, infrastructura verde prevăzută prin acordul de mediu – adaptate după caz și tipul de infrastructură).
- scăderea emisiilor și a consumului de resurse energetice, prin eficientizarea transportului de mărfuri, precum și încurajarea transportului combinat de tip RO-LA, RO-RO etc.;
- dezvoltarea economică a regiunilor în care se dezvoltă proiecte, apariția unor noi posibilități de investiții și dezvoltare socială;

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

- reducerea numărului de puncte critice („negre”) pentru siguranța circulației și securitatea transporturilor pentru fiecare mod de transport prin intervenții pe termen mediu și scurt, asigurând astfel reducerea accidentelor în rețeaua națională multimodală (structuri deficitare/neconforme ale rețelei), prin investiții în infrastructură;
- protejarea valorilor materiale (infrastructuri și mijloace de transport);
- crearea de noi habitate reprezentate de perdelele forestiere de protecție;
- îmbunătățirea siguranței traficului și securității transporturilor;
- creșterea capacității de colectare separată a diverselor fracții din deșeurile generate municipal, prin creșterea gradului de conectare al populației la sistemele de management integrat al deșeurilor;
- promovarea eficienței a utilizării resurselor naturale;
- îmbunătățirea calității peisajului inclusiv prin eliminarea depozitării necontrolate;
- protecția apelor subterane și de suprafață și a ecosistemelor acvatice prin realizarea stațiilor de epurare a apelor uzate;
- diminuarea riscurilor de îmbolnăvire datorate contaminării apei potabile;
- posibilitatea controlării emisiilor atmosferice aferente gestionării apelor uzate.
- îmbunătățirea și menținerea stării de conservare a speciilor și habitatelor de importanță comunitară;
- menținerea și ameliorarea ecosistemelor și a serviciilor furnizate de către acestea;
- management mai eficient al ariilor naturale protejate, la nivel național;
- încurajarea activităților economice durabile;
- îmbunătățirea capacității de prognoză pe termen scurt și mediu, precum și crearea premiselor pentru comunicare și protejarea populației;
- îmbunătățirea sistemului de evaluare a calității aerului la nivel național;
- reducerea riscului de contaminare a populației umane, prin îndepărtarea posibilităților de poluare a pânzei freatice din zona limitrofă așezărilor umane.
- evitarea de pierderi economice, sociale și de mediu, precum și creșterea gradului de atractivitate a zonelor afectate de riscurile generate de schimbări climatice;
- crearea de noi habitate de coastă în lungul digurilor și conservarea sau extinderea habitatelor de plajă existente;
- asigurarea unei capacități sporite de răspuns la dezastre a autorităților responsabile cu managementul situațiilor de criză va conduce la limitarea pierderilor de vieți omenești și a pagubelor materiale rezultate în urma manifestării riscurilor;
- diminuarea emisiilor de CO₂ în atmosferă ca urmare a reducerii exploatarei resurselor energetice convenționale (cărbune sau gaz natural);
- reducerea pierderilor energetice, reducerea consumurilor și implicit creșterea eficienței energetice;
- reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră datorate producției de energie electrică;
- reducerea dependenței de importurile de resurse primare și creșterea siguranței energetice ale României;
- utilizarea de tehnologii competitive, curate, mature? din punct de vedere tehnologic și economic, având o eficiență ridicată în utilizarea combustibililor, permițând astfel

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

reducerea costurilor cu energia, creșterea securității furnizării și impactul redus asupra mediului;

- diminuarea necesarului de energie produs, și implicit diminuarea emisiilor de CO₂, prin creșterea eficienței energetice;
- creșterea eficienței energetice la nivelul municipiului București prin reducerea pierderilor de energie termică din rețeaua de transport și distribuție;
- eliminarea congestiilor pe direcțiile principale ale fluxurilor de putere între centrele de producție din estul țării și centrele de consum și stocare din vest, asigurând siguranța energetică, ajutând la creșterea diversității surselor energetice și la o echilibrare mai eficientă a producției și consumului;
- creșterea competitivității pieței de energie electrică.
- stimularea dezvoltării socio-economice a zonelor țintă, precum și atragerea investițiilor atractive cu rol în revitalizarea sectorului industriei în zona de Nord - Est a României, respectiv a Republicii Moldova.

Principalele concluzii desprinse din Studiul de evaluare adecvată a efectelor potențiale ale implementării POIM 2014-2020 asupra rețelei naționale de situri de interes comunitar sunt:

- implementarea Programului Operațional Infrastructură Mare 2014-2020 nu afectează în mod semnificativ rețeaua națională de situri Natura 2000 în ansamblul său;
- un număr de 10 SCI-uri și 4 SPA-uri ar putea fi afectate semnificativ de implementarea POIM, în special datorită proiectelor aferente domeniului transport;
- potențialul impact semnificativ identificat poate fi evitat printr-o evaluare corectă a impactului la nivel de proiect, precum și prin evaluarea cumulativă la nivelul fiecărui sit și aplicarea corectă, în baza acestor evaluări, a măsurilor de evitare și reducere propuse în cadrul acestui studiu;
- siturile Natura 2000 cele mai expuse unor efecte semnificative sunt cele cu suprafețe mici (< 1000 ha) pentru care însă se pot identifica soluții facile de evitare (evitarea amplasării de proiecte);
- din cele 136 de proiecte cunoscute până în prezent, ce includ lucrări de construire și au putut fi localizate spațial, 88 de proiecte intersectează situri de importanță comunitară (SCI), dintre care 53 de proiecte aparțin domeniului transport, 34 de proiecte aparțin domeniului mediu și 1 proiect aparține domeniului energie; în cazul siturilor de protecție specială avifaunistică (SPA), 79 de proiecte se suprapun cu siturile Natura 2000, respectiv 46 de proiecte ce aparțin domeniului transport, 32 de proiecte din domeniul mediu și 1 proiect aferent domeniului energie;
- evaluarea de mediu a pus în evidență faptul că unele din proiectele POIM ce nu intersectează siturile Natura 2000 pot genera efecte negative atât asupra habitatelor și speciilor din interiorul siturilor, cât și asupra habitatelor favorabile ale speciilor de interes comunitar aflate în imediata vecinătate a siturilor. Acest

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

lucru impune atenție și evaluare corespunzătoare a efectelor lor și asupra proiectelor propuse în imediata vecinătate a siturilor Natura 2000 (< 1 km), 20 proiecte se află la o distanță mai mică de 1 km față de limita siturilor de importanță comunitară (7 proiecte din componenta transport și 13 proiecte din componenta mediu). În ceea ce privește rețeaua de situri de protecție specială avifaunistică, de asemenea, 20 proiecte se află la o distanță mai mică de 1 km de limita siturilor (12 proiecte pe transport și 8 proiecte pe mediu).

- suprafețele totale potențial afectate de proiectele incluse în Programul Operațional Infrastructură Mare 2014-2020, reprezintă 3.33% din totalul suprafețelor siturilor de interes comunitar, respectiv 2.06% din totalul suprafețelor siturilor de protecție avifaunistică;
- prin implementarea proiectelor aferente Programului Operațional Infrastructură Mare 2014-2020 pot fi afectate 160 de situri de importanță comunitară (41% din totalul siturilor) și există posibilitatea de a afecta semnificativ 10 (2.6%) dintre acestea; de asemenea, pot fi afectate 93 de situri de protecție specială avifaunistică (62.8% din totalul siturilor) și există posibilitatea de a afecta semnificativ 4 (2.7%) dintre acestea;
- potențialul impact semnificativ poate fi evitat prin reconsiderarea locațiilor proiectelor și poziționarea lor în afara limitelor siturilor Natura 2000 (opțiune preferabilă în cazul siturilor cu suprafețe mici) sau, după caz, în afara zonelor ocupate de habitatele și speciile de interes comunitar (opțiune necesară în cazul siturilor care ocupă suprafețe mari și încorporează deja un nivel considerabil de prezență antropică); pentru situațiile în care evitarea intersectării siturilor Natura 2000 sau a zonelor critice din interiorul acestora nu este posibilă, este necesară considerarea unor măsuri pentru reducerea și, acolo unde este cazul, compensarea impactului semnificativ;
- măsurile de reducere a impactului negativ se vor concentra pe: evitarea pierderii și alterării habitatelor, menținerea conectivității ecologice, evitarea perturbării activității speciilor de faună, precum și evitarea mortalității în rândul acestora;
- măsurile de compensare trebuie luate în considerare pentru toate proiectele care vor conduce la pierderi de habitate Natura 2000 sau habitate critice ale speciilor de interes comunitar în interiorul siturilor Natura 2000;
- evaluarea impactului precum și măsurile de evitare, reducere și compensare trebuie fundamentate la nivel de proiect pe baza unor studii care să includă investigații riguroase în teren. Se recomandă analiza de la caz la caz a necesității realizării studiilor de evaluare adecvată pentru toate proiectele noi propuse prin POIM 2014-2020, ce propun lucrări de construcții în interiorul sau în imediata vecinătate (<1 km) a siturilor Natura 2000; o parte din proiectele POIM (proiectele fazate) au parcurs deja procedurile de evaluare a impactului asupra mediului și/sau de evaluare adecvată, actele de reglementare ale acestora conținând o serie de măsuri de evitare și reducere a impactului;

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

- proiectele propuse în cadrul POIM 2014-2020 (în principal cele aferente infrastructurii de transport) pot genera impact la distanță și pe termen lung și de aceea monitorizarea efectelor lor, precum și a succesului măsurilor de reducere și compensare, este necesară pentru a asigura un nivel cât mai redus al impactului rezidual;
- se recomandă reducerea la minim a activităților care vor fi generate ca urmare a implementării proiectelor propuse (spații de servicii, parcări, stații de distribuție carburanți, unități de cazare și alimentație, facilități de transport deșeurii, transport gaze – conducte, etc.), în interiorul și imediata vecinătate a siturilor Natura 2000 și, mai ales, evitarea propunerii acestora în interiorul zonelor sensibile (habitate Natura 2000, zone critice pentru speciile de interes comunitar).

Evaluarea de mediu a contribuit la îmbunătățirea obiectivelor și acțiunilor specifice ale Programului Operațional Infrastructură Mare 2014-2020, asigurându-se considerarea principiilor dezvoltării durabile în fiecare etapă de planificare, și va asigura, de asemenea, o minimizare a potențialelor efecte negative asociate implementării programului operațional, precum și posibilitatea maximizării efectelor pozitive.

Prezentul aviz este valabil de la data emiterii, pe toată perioada de valabilitate a implementării programului, dacă nu intervin modificări ale acestuia.

Titularul programului are obligația de a notifica autoritatea competentă pentru protecția mediului despre orice modificare a programului, înainte de realizarea modificării.

Nerespectarea condițiilor prezentului aviz constituie contravenție și se pedepsește conform prevederilor legale în vigoare.

Director General

Dorina MOCĂNU

Lista proiectelor majore pentru care implementarea este planificată în cadrul perioadei de programare

	Titlu	Notificarea/Data planificată de depunere la Comisie (an/ trimestru)	Data planificată pentru începutul implementării (an/ trimestru)	Data planificată sfârșitul implementării (an/ trimestru)	Act prioritizat
SECTOR RUTIER – AP 1/ OS 1.1					
1.	Fazarea autostrăzii Lugoj - Deva (loturile 2, 3 și 4)	2015/Trim IV	2016/Trim I	2018/Trim I	API
2.	Fazarea autostrăzii Sebes-Turda (Lot 1,2,3,4)	2015/Trim IV	2016/Trim I	2018/Trim I	API
3.	Fazarea autostrăzii Câmpia Turzii – Tg Mureș – în evaluare	2015/Trim IV	2016/Trim I	2018/Trim I	API
4.	Fazarea autostrăzii Timișoara - Lugoj (lotul 2) - major faza I+II	2015/Trim IV	2016/Trim I	2018/Trim I	API
5.	Fazarea VO Bacău – în evaluare	2015/Trim IV	2016/Trim I	2018/Trim I	API
6.	Autostrada Sibiu-Pitești	2016/Trim III	2017/Trim I	2021/Trim IV	API
SECTOR FEROVIAR – AP 1/ OS 1.2					
7.	Fazarea proiectului Reabilitare linie de cale ferată Brașov – Simeria - tronson Sighișoara - Coșlariu	2016/Trim I	2016/Trim I	2018/Trim I	API
8.	Fazarea proiectului Reabilitare linie de cale ferată Brașov – Simeria - tronson Coșlariu - Vințu de Jos - Simeria	2016/Trim I	2016/Trim I	2018/Trim I	API
9.	Reabilitare linie de cale ferată Radna-Gurasada-Simeria tronson I Simeria-km	2016/Trim I	2017/Trim I	2021/Trim IV	API
10.	Reabilitare linie de cale ferată Focșani - Roman	2018/Trim IV	2019 /Trim I	2021/Trim IV	API
11.	Reabilitare linie cale ferată București - Aeroport Henri Coandă	2017/Trim II	2017/Trim IV	2021/Trim IV	API
SECTOR NAVAL – AP 1/ OS 1.3					
12.	Îmbunătățirea condițiilor de navigație pe Dunăre între Călărași și Brăila (km. 375 - km. 175)	2017/Trim I	2017/Trim III	2021/Trim IV	API
13.	Modernizare ecluze: Agigea, Cernavodă, Ovidiu, Galerii ape mari Ovidiu și Năvodari și stații de pompare	2017/Trim II	2017/Trim III	2021/Trim IV	API
14.	Realizarea unui terminal RO-RO și pentru autoturisme în Portul Constanța Sud-Agigea (molul 3S) - ETAPA I A (ha) (S3)	2017/Trim I	2017/Trim III	2021/Trim IV	API
METROU – AP 1/ OS 1.4					
15.	Fazarea Liniei de metrou Magistrala 5 – Secțiunea Râul Doamnei - Eroilor, inclusiv Valea Ialomiței	2015/ Trim IV	2016/ Trim I	2017 /Trim I	API
16.	Fazarea proiectului Îmbunătățirea serviciilor de transport public de călători cu metroul pe Magistrala 2 Berceni- Pipera	2015/ Trim IV	2016/Trim I	2020/Trim IV	API

	Titlu	Notificare / Data planificată de depunere la Comisie (an/ trimestru)	Data planificată pentru începerea implementării (an/ trimestru)	Data planificată finalizării implementării (an/ trimestru)	Clasă prioritară
17.	Fazarea Magistralei 4 Racordul 2 Secțiunea Parc Bazilescu- Străulești	2015/ Trim IV	2016/Trim I	2020/Trim IV	AP1
SECTOR RETILOR - AP 2 / OS 2.1.					
18.	Fazare - Reabilitare DN 6 Alexandria- Craiova	2015 / Trim IV	2016/ Trim I	2017/ Trim I	AP2
19.	Fazare - DN 73 Pitești- Brașov	2015 / Trim IV	2016/ trim I	2017/ Trim I	AP2
20.	Drum expres Ploiești-Buzău	2017/Trim III	2018/Trim I	2021/Trim I	AP2
21.	Drum expres Focșani-Bacău	2017/Trim III	2018/Trim I	2021/Trim I	AP2
22.	Drum expres Buzău-Focșani	2017/Trim III	2018/Trim I	2021/Trim I	AP2
23.	Modernizarea centurii de sud București - 4 benzi	2016/Trim III	2016/Trim III	2021/Trim IV	AP2
SECTOR RUTILOR - AP 2 / OS 2.2.					
24.	Fazare DN 76 Deva- Oradea	2015 / Trim IV	2016/ trim I	2018/ Trim I	AP2
SECTOR AERIAN - AP 2 / OS 2.3.					
25.	Reabilitarea și dezvoltarea infrastructurii aeroportului Craiova	2016/Trim IV	2017/Trim III	2020/Trim IV	AP2
SECTOR FEROVIIAR - AP 2 / OS 2.7.					
26.	Electrificare linie cale ferată Cluj-Napoca-Episcopia Bihor	2017/trim I	2017/trim III	2021/trim IV	AP2
INFRASTRUCTURA DE DEȘURI - AP 3 / OS 3.1.					
27.	Sistem de management integrat al deșeurilor în județul Galați	2016/trim I	2016/trim II	2020/ trim IV	AP3
28.	Fazarea proiectului „Sistem de management integrat al deșeurilor în județul Hunedoara”	2015/ trim IV	2015/ trim IV	2018/ trim IV	AP3
29.	Fazarea proiectului „Sistem de management integrat al deșeurilor în județul Iași”	2015/ trim IV	2015/ trim IV	2018/ trim IV	AP3
30.	Instalație de valorificare energetică cu cogenerare de înaltă eficiență a deșeurilor municipale în municipiul București	2017/ trim IV	2018/ trim II	2023/ trim IV	AP3
INFRASTRUCTURA DE APĂ ȘI APĂ UZATĂ - AP 3 / OS 3.2.					
31.	Finalizarea stației de epurare Glina, reabilitarea principalelor colectoare de canalizare și a canalului colector <i>Dâmbovița (Caseta) în Municipiul București – Etapa II</i>	2015/trim IV	2016/trim I	2022/ trim IV	AP3
32.	Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată în aria de operare a SC Euro APVOL SA	2017/trim I	2017/trim II	2023/ trim IV	AP3
33.	Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată în aria de operare a SC Raja Constanța SA	2016/trim III	2016/trim IV	2023/ trim IV	AP3

	Titlu	Notificarea/Data planificată de depunere la Comisie (an/ trimestru)	Data planificată pentru începerea implementării (an/ trimestru)	Data planificată finalizării implementării (an/ trimestru)	Art. prioritarii
34.	Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată în <i>județele Cluj și Sălaj</i>	2016/trim IV	2017/trim I	2023/ trim IV	AP3
35.	Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată în <i>județele Sibiu și Brașov</i>	2017/trim I	2017/trim II	2023/ trim IV	AP3
36.	Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată în <i>județul Alba</i>	2016/trim II	2016/trim III	2022/ trim IV	AP3
37.	Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată în <i>în județul Arad</i>	2016/trim III	2016/trim IV	2023/ trim IV	AP3
38.	Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată în <i>județul Argeș</i>	2016/trim IV	2017/trim I	2023/ trim IV	AP3
39.	Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată în <i>județul Bacău</i>	2016/trim III	2016/trim IV	2023/ trim IV	AP3
40.	Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată în <i>județul Bihor</i>	2017/trim II	2017/trim III	2023/ trim IV	AP3
41.	Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată în <i>județul Bistrița Năsăud</i>	2016/trim IV	2017/trim I	2023/ trim IV	AP3
42.	Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată în <i>județul Botoșani</i>	2017/trim II	2017/trim III	2023/ trim IV	AP3
43.	Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată în <i>județul Brașov</i>	2017/ trim II	2017/trim III	2023/ trim IV	AP3
44.	Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată în <i>județul Brăila</i>	2017/trim I	2017/trim II	2023/ trim IV	AP3
45.	Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată în <i>județul Buzău</i>	2017/trim I	2017/trim II	2023/ trim IV	AP3
46.	Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată în <i>județul Caraș-Severin</i>	2016/trim II	2016/trim III	2023/ trim IV	AP3
47.	Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată în <i>județul Covasna</i>	2017/ trim II	2017/trim III	2023/ trim IV	AP3
48.	Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată în <i>județul Călărași</i>	2016/trim III	2016/trim IV	2023/ trim IV	AP3
49.	Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată în <i>județul Dolj</i>	2016/trim III	2016/trim IV	2023/ trim IV	AP3
50.	Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată în <i>județul Dâmbovița</i>	2016/trim II	2016/trim III	2022/ trim IV	AP3
51.	Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată în <i>județul Galați</i>	2016/trim III	2016/trim IV	2023/ trim IV	AP3
52.	Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată în <i>județul Giurgiu</i>	2017/trim I	2017/trim II	2023/ trim IV	AP3
53.	Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată în <i>județul Gorj</i>	2017/trim III	2017/trim IV	2023/ trim IV	AP3
54.	Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată în <i>județul Harghita</i>	2017/ trim III	2017/trim IV	2023/ trim IV	AP3
55.	Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată în <i>județul Hunedoara (DEVA)</i>	2017/trim II	2017/trim III	2023/ trim IV	AP3

	Titlu	Notificarea/Data planificată de depunere la Comisie (an/ trimestru)	Data planificată pentru începerea implementării (an/ trimestru)	Data planificată finalizării implementării (an/ trimestru)	Art. prioritara
56.	Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată în <i>județul Iași</i>	2016/trim III	2016/trim IV	2023/ trim IV	AP3
57.	Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată în <i>județul Ilfov</i>	2016/trim I	2016/trim II	2022/ trim IV	AP3
58.	Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată în <i>județul Maramureș</i>	2017/ trim II	2017/ trim III	2023/ trim IV	AP3
59.	Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată în <i>județul Mehedinți</i>	2016/trim II	2016/trim III	2022/ trim IV	AP3
60.	Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată în <i>județul Mureș</i>	2017/trim II	2017/trim III	2023/ trim IV	AP3
61.	Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată în <i>județul Neamț</i>	2016/ trim IV	2017/trim I	2023/ trim IV	AP3
62.	Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată în <i>județul Olț</i>	2016/trim IV	2017/trim I	2023/ trim IV	AP3
63.	Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată în <i>județul Prahova</i>	2017/trim I	2017/trim II	2023/ trim IV	AP3
64.	Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată în <i>județul Satu Mare</i>	2016/trim II	2016/trim III	2022/ trim IV	AP3
65.	Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată în <i>județul Suceava</i>	2016/trim I	2016/trim II	2021/ trim IV	AP3
66.	Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată în <i>județul Teleorman</i>	2016/trim IV	2017/trim I	2023/ trim IV	AP3
67.	Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată în <i>județul Timiș</i>	2016/trim II	2016/trim III	2022/ trim IV	AP3
68.	Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată în <i>județul Tulcea</i>	2017/ trim I	2017/trim II	2023/ trim IV	AP3
69.	Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată în <i>județul Vaslui</i>	2017/ trim I	2017/trim II	2023/ trim IV	AP3
70.	Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată în <i>județul Vrancea</i>	2016/trim I	2016/trim II	2021/ trim IV	AP3
71.	Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată în <i>județul Vâlcea</i>	2016/trim III	2016/trim IV	2023/ trim IV	AP3
72.	Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată în <i>regiunea Turda Câmpia Turzii</i>	2016/trim I	2016/trim II	2021/ trim IV	AP3
73.	Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată în <i>regiunea Valea Jiului (județul Hunedoara)</i>	2015/trim IV	2016/trim I	2021/ trim IV	AP3
74.	Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată în <i>regiunile Mediaș, Agnita și Dumbrăveni, județul Sibiu</i>	2017/trim I	2017/trim II	2023/ trim IV	AP3
75.	<i>Fazarea proiectului Extinderea și modernizarea sistemelor de apă și apă uzată în județul Arad</i>	2015/ trim IV	2015/ trim IV	2018/ trim IV	AP3

	Titlu	Notificarea /Data planificată de depunere la Comisie (an/ trimestru)	Data planificată pentru începerea implementării (an/ trimestru)	Data planificată finalizării implementării (an/ trimestru)	Act proiectant
76.	<i>Fazarea proiectului Extinderea și modernizarea sistemelor de apă și apă uzată în județul Argeș</i>	2015/ trim IV	2015/ trim IV	2018/ trim IV	AP3
77.	<i>Fazarea proiectului Extinderea și modernizarea sistemelor de apă și apă uzată în județul Bacău</i>	2015/ trim IV	2015/ trim IV	2018/ trim IV	AP3
78.	<i>Fazarea proiectului Extinderea și modernizarea sistemelor de apă și apă uzată în județul Bistrița</i>	2015/ trim IV	2015/ trim IV	2018/ trim IV	AP3
79.	<i>Fazarea proiectului Extinderea și modernizarea sistemelor de apă și apă uzată în județul Botoșani</i>	2015/ trim IV	2015/ trim IV	2023/ trim IV	AP3
80.	<i>Fazarea proiectului Extinderea și modernizarea sistemelor de apă și apă uzată în județul Brașov</i>	2015/ trim IV	2015/ trim IV	2018/ trim IV	AP3
81.	<i>Fazarea proiectului Extinderea și modernizarea sistemelor de apă și apă uzată în județul Caraș Severin</i>	2015/ trim IV	2015/ trim IV	2018/ trim IV	AP3
82.	<i>Fazarea proiectului Extinderea și modernizarea sistemelor de apă și apă uzată în județul Covasna</i>	2015/ trim IV	2015/ trim IV	2018/ trim IV	AP3
83.	<i>Fazarea proiectului Extinderea și modernizarea sistemelor de apă și apă uzată în județul Dâmbovița</i>	2015/ trim IV	2015/ trim IV	2018/ trim IV	AP3
84.	<i>Fazarea proiectului Extinderea și modernizarea sistemelor de apă și apă uzată în județul Galați</i>	2015/ trim IV	2015/ trim IV	2018/ trim IV	AP3
85.	<i>Fazarea proiectului Extinderea și modernizarea sistemelor de apă și apă uzată în județul Maramureș</i>	2015/ trim IV	2015/ trim IV	2018/ trim IV	AP3
86.	<i>Fazarea proiectului Extinderea și modernizarea sistemelor de apă și apă uzată în județul Mureș</i>	2015/ trim IV	2015/ trim IV	2018/ trim IV	AP3
87.	<i>Fazarea proiectului Extinderea și modernizarea sistemelor de apă și apă uzată în județul Olt</i>	2015/ trim IV	2015/ trim IV	2018/ trim IV	AP3
88.	<i>Fazarea proiectului Extinderea și modernizarea sistemelor de apă și apă uzată în județul Satu Mare</i>	2015/ trim IV	2015/ trim IV	2018/ trim IV	AP3
89.	<i>Fazarea proiectului Extinderea și modernizarea sistemelor de apă și apă uzată în județul Vaslui</i>	2015/ trim IV	2015/ trim IV	2018/ trim IV	AP3
90.	<i>Fazarea proiectului Extinderea și modernizarea sistemelor de apă și apă uzată în județul Vâlcea</i>	2015/ trim IV	2015/ trim IV	2018/ trim IV	AP3
91.	<i>Fazarea proiectului Extinderea și modernizarea sistemelor de apă și apă uzată în județele Sibiu și Brașov</i>	2015/ trim IV	2015/ trim IV	2018/ trim IV	AP3
92.	<i>Fazarea proiectului Extinderea și modernizarea sistemelor de apă și apă uzată în municipiul București</i>	2015/ trim IV	2015/ trim IV	2018/ trim IV	AP3
93.	<i>Fazarea proiectului Extinderea și modernizarea sistemelor de apă și apă uzată în județul Prahova</i>	2015/ trim IV	2015/ trim IV	2018/ trim IV	AP3
94.	<i>Fazarea proiectului Extinderea și modernizarea sistemelor de apă și apă uzată în județul Bihor</i>	2015/ trim IV	2015/ trim IV	2018/ trim IV	AP3
95.	<i>Fazarea proiectului Extinderea și reabilitarea sistemelor de apă și apă uzată în județul Hunedoara</i>	2015/ trim IV	2015/ trim IV	2018/ trim IV	AP3
96.	<i>Fazarea proiectului Reabilitarea și modernizarea sistemului de apă și canalizare în județul Mehedinți</i>	2015/ trim IV	2015/ trim IV	2018/ trim IV	AP3

	Titlu	Notificarea /Data planificată de depunere la Comisie (an/ trimestru)	Data planificată pentru începerea implementării (an/ trimestru)	Data planificată a finalizării implementării (an/ trimestru)	Axa prioritara
97.	Fazarea proiectului Reabilitarea și extinderea sistemelor de apă și apă uzată în județul Tulcea	2015/ trim IV	2015/ trim IV	2018/ trim IV	AP3
98.	Fazarea proiectului Extinderea și reabilitarea infrastructurii de apă și apă uzată în județul Neamț	2015/ trim IV	2015/ trim IV	2018/ trim IV	AP3
99.	Fazarea proiectului Extinderea și modernizarea sistemului de alimentare cu apă și canalizare în județul Timiș	2015/ trim IV	2015/ trim IV	2018/ trim IV	AP3
100.	Fazarea proiectului Reabilitarea și extinderea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare în județul Teleorman	2015/ trim IV	2015/ trim IV	2018/ trim IV	AP3
101.	Fazarea proiectului Extinderea și reabilitarea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare în județul Călărași	2015/ trim IV	2015/ trim IV	2018/ trim IV	AP3
DECONTAMINARE SITURI POLUATE – AP4 / OS 4.3.					
102.	Reabilitarea siturilor petroliere contaminate istoric din România - faza a IIa	2016/ trim IV	2016/ trim IV	2023/ trim IV	AP4
INFRASTRUCTURI – AP 5 / OS 5.1.					
103.	Amenajare râu Trotuș și afluenți – faza a IIa	2016/ trim III	2017/ trim I	2023/ trim IV	AP5
104.	WATMAN – faza II	2016/trim II	2017/ trim I	2020/ trim IV	AP5
EROZIUNE COSTIERĂ – AP5 / OS 5.1.					
105.	Protecția și reabilitarea zonei costiere – Faza a IIa	2016/ trim I	2016/trim IV	2023/ trim IV	AP5
106.	Făzarea proiectului Reducerea eroziunii costiere	2015/ trim IV	2015/ trim IV	2018/ trim IV	AP5
TERMOCICARE – AP7 / OS 7.2.					
107.	Fazarea proiectului Retechnologizarea sistemului de termoficare din municipiul Bacău în vederea conformării la normele de protecția mediului privind emisiile poluante în aer și pentru creșterea eficienței în alimentarea cu căldură urbană	2015/ trim IV	2015/ trim IV	2018/ trim IV	AP7
108.	Modernizarea sistemului de transport al energiei termice în Municipiul București	2017 / trim II	2017/trim IV	2021/ trim IV	AP7
TRANSPORT GAZE – AP8 / OS 8.2.					
109.	Dezvoltarea capacității de transport a SNT în vederea asigurării fluxului de gaze naturale pe direcția România – Republica Moldova (componente din proiect/stații de comprimare gaze)	2016/ trim II	2017/ trim I	2020	AP8